

Gorenjski Glas

TOREK, 17. JUNIJA 2025

LETO LXXVIII, ŠT. 48, CENA 2,70 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Kaj je z nadgradnjo železnice

Odgovorov na pripombe in predloge, podane na predlog državnega prostorskega načrta za nadgradnjo proge Ljubljana–Kranj/Naklo, še vedno ni, opozarja Civilna iniciativa Občanom in okolju prijazna železnica.

ANA JAGODIČ DOŽAN

Medvođe – V Civilni iniciativi Občanom in okolju prijazna železnica (OPŽ) poudarjajo, da bi predlagana nadgradnja železniške proge med Ljubljano in Naklim pomenila pomemben poseg v prostor z neposrednim in posrednim vplivom na lokalne skupnosti ter življenje in zdravje prebivalcev, z dolgoročnimi posledicami za okolje in nemoteno oskrbo s pitno vodo. Poleg tega bi povečanje tovarnega tranzita skozi goste poseljena območja z okoli 40 na najmanj 180 tovornih vlakovnih kompozicij dnevno

povzročilo dodatne negativne emisije v okolje.

Na lani predstavljeni predlog državnega prostorskega načrta (DPN) so poleg pripomb skupaj z nevladno okoljsko organizacijo Alpe Adria Green podali pobudo za umestitev hitre železniške povezave in tovarnega tranzita na že degradirano območje neposredno ob avtocesto Ljubljana–Kranj, obstoječo železniško progo pa bi namenili za potrebe lokalnega prebivalstva z več postajališči med Kranjem in Ljubljano. Na DPN se je odzvala tudi Civilna iniciativa Okolju prijazen tir, od takrat je minilo

devet mesecev, vendar ostajajo brez odgovorov pristojnih organov, je minuli četrtek povedal vodja Civilne iniciative Občanom in okolju prijazna železnica Matjaž Kranjek. Zanima jih, ali so bili njihovi predlogi in pripombe sploh prebrani, kdaj bo javnost seznanjena s stališči do podanih pripomb, zakaj ni bila obveščena o nadaljnjih korakih, kdo je odgovoren za odsotnost odziva, ki so jo doživeli tudi, ko so v marcu in aprilu ministrico za infrastrukturo Alenko Bratušek glede na poziv državnega sveta zaprosili za sestanek.

▶ 2. stran

Od podaje pripomb na predlog državnega prostorskega načrta za nadgradnjo železniške proge med Ljubljano in Naklim je minilo že devet mesecev, vendar odgovorov pristojnih organov še vedno ni. / Foto: Tina Dolž

Dve igralski nagradi v Kranj

Na šestdesetem Borštnikovem srečanju v Mariboru sta bili za vloži v predstavi Boj na Požiralniku nagradjeni tudi igralki Prešernovega gledališča Darja Reichman in Živa Selan.

IGOR KAVČIČ

Maribor – Prešernovo gledališče Kranj se je na letošnjem 60. Borštnikovem srečanju predstavilo z igro Boj na požiralniku v režiji Jermeja Lorencija in koprodukciji z Mestnim gledališčem Ptuj. Borštnikovo nagrado za igro v predstavi je prejela Darja Reichman, nagrado za mlado igralko pa Živa Selan. Veliko Borštnikovo nagrado za najboljšo predstavo je prejela predstava Kazimir in Karolina v režiji Nine Rajič Kranjac v produkciji Mestnega gledališča ljubljanskega.

▶ 10. stran

Igralka Prešernovega gledališča Živa Selan je prejela nagrado za mlado igralko. / Foto: Bobo

Bolniki bodo romali na Brezje

Tradicionalno romanje bolnikov, invalidov in ostarelih na Brezje bo potekalo v soboto.

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – Avgusta leta 1969 je tedanji urednik revije Ognjišče Franc Bole organiziral prvo romanje bolnikov, invalidov in ostarelih na Brezje in s tem začel nov način skrbi Cerkve za te ljudi. Prvo srečanje je bilo v baziliki. Ker se je število udeležencev povečevalo, so ga prestavili na trg pred cerkvijo. Romanje je preraslo v nacionalni dan bolnikov, čeprav je v katoliški Cerkvi uradni dan bolnikov 11. februarja, na god lurske Matere Božje.

Romanja so tradicionalno na tretjo junjsko soboto. Letos bo to v soboto, 21. junija.

Ob 9. uri se bo začelo s petjem in molitvijo rožnega venca pred baziliko, ob 10. uri pa bo somaševanje, ki ga bo vodil koprski škof msgr. dr. Peter Štumpf. Pri pripravi in izvedbi romanja glavnemu organizatorju Tiskovnemu središču Ognjišče že leta pomagajo katoliški skavti, člani Malteške viteške pomoči, veroučne skupine in številni prostovoljci, ki bolnim in starejšim pomagajo na prizorišču. To romanje je vsako leto zato tudi manifestacija prostovoljstva. Duhovniki poskrbijo, da romarji lahko pred baziliko opravijo zakrament sprave oziroma spovedi in prejmejo bolniško maziljenje.

AKTUALNO

Oskrbovalci lahko tudi upokojenci

Sprejeta novela zakona o dolgoletni oskrbi uvaja zgornjo mejo višine oskrbine v domovih za stajenje in možnost statusa oskrbovalca družinskega člana tudi za upokojence.

2

GORENJSKA

Rakovec ne zaupa več podžupanu Černetu

Kranjski župan Matjaž Rakovec nima več zaupanja v podžupana Janeza Černeta, neuradno zaradi imenovanja Roka Bozovičarja za direktorja Prešernovega gledališča.

6

KMETIJSTVO

Volk ni več strogo zaščiten

V Sindikatu kmetov Slovenije zahtevajo od države, da slovenski pravni red uskladi z evropsko zakonodajo, po kateri volk ni več strogo zaščiten, ampak le zaščitena vrsta.

13

RAZVEDRILLO

Novi stari obrazi med izbranimi

Razkrili so rezultate že šestega ocenjevanja Michelin Guide Slovenija oziroma Michelinovega vodnika za Slovenijo. Na vrhu večjih sprememb ni, seveda brez presenečenj ni šlo.

16

VREME

Danes zjutraj bo zmerno oblačno. Jutri in v četrtek bo pretežno jasno. V četrtek popoldne lahko nastane kakšna nevihta.

☀️ 9/27°C

jutri: pretežno jasno

917703521666018

Kaj je s predlogom nadgradnje železnice

1. stran

V tem, da niso prejeli nobenega odgovora, pojasnila ali zavrnitve – tudi ko je državni svet ministrico za infrastrukturo ter ministra za naravne vire in prostor Jožeta Novaka uradno pozval k sestanku s predstavnikoma civilne iniciative –, vidijo popolno ignoranco. »Takšen odnos je v nasprotju z osnovnimi načeli demokracije, transparentnosti in zakonitega vključevanja javnosti v postopke prostorskega načrtovanja,« so razočarani v iniciativi.

Matjaž Krajnik je spomnil tudi na odločbo ustavnega sodišča, izdano letos marca, ki pripravljavce državnih prostorskih načrtov zavezuje, da zagotovijo dejansko sodelovanje javnosti ter učinkovito sodno varstvo. »Naša civilna iniciativa zato utemeljeno opozarja, da postopek priprave predloga DPN za nadgradnjo železniške proge Ljubljana–Kranj/Naklo ni skladen z ustavnimi in mednarodnimi standardi.« Kot je še pojasnil,

Igor Martinšek, Matjaž Krajnik in dr. Jože Duhovnik, člana in vodja (na sredini) Civilne iniciative Občanom in okoliju prijazna železnica / Foto: Peter Košenina

med drugim tudi ugotavlja, da pri pripravi predloga ni bil zagotovljen jasen in razumljiv dostop do informacij javnega značaja.

Glede na to, da so postopkovni roki že zamujeni in da pristojni organi niso podali nobenih pojasnil, se po oceni civilne iniciative ustvarja

vst, da je priprava predloga obstala, brez kakršnekoli transparentnosti ali vključenosti javnosti. Ob tem so izrazili pričakovanje, da bodo pristojni ustrezno in objektivno obravnavali njihove argumente in vsebinsko utemeljene predloge, v katerih so med drugim predlagali,

da se formalni postopek javne razgrnitve predlaganega državnega prostorskega načrta zaključi kot neuspešen.

Zavod za varstvo narave trdi drugače

Svoje zavzemanje so podkrepi s smernicami za pravo DPN iz leta 2011 in

izjavo, v kateri Zavod RS za varstvo narave zatrjuje, da nikoli ni izdal negativnega mnenja ali negativnih smernic glede možnosti izgradnje železniške proge v avtocestnem koridorju. Pripravljavci DPN na čelu z glavnim projektantom namreč ves čas zatrjujejo, da je bil predlog za gradnjo ob avtocesti z navezavo za Letališče

sprojektirana in da taka rešitev ne more prinesiti rezultatov, za katere je bila namenjena. Kot je še povedal, brez odgovorov ostajajo tudi vprašanja, povezana z umeštvitvijo ranžirne postaje na območju Kranja.

Poleg dokumentov, ki bi potrjevali, da je zavod za varstvo narave dejansko naprotoval izgradnjo železni-

Glede na to, da so postopkovni roki že zamujeni in da pristojni organi niso podali nobenih pojasnil, se po oceni civilne iniciative ustvarja vtis, da je priprava predloga državnega prostorskega načrta obstala, brez kakršnekoli transparentnosti ali vključenosti javnosti.

Jožeta Pučnika opuščen zaradi okoljevarstvenih vidikov, je poudaril član iniciative, strojni inženir dr. Jože Duhovnik. »Naše vprašanje je zelo jasno: kdo v tej zgodbi laže,« je bil neposreden. Igor Martinšek je glede proge v avtocestnem koridorju dejal, da je »imela rešen projekt« mimo Ljubljane, obstoječa trasa pa ne omogoča, da bi šli hitri vlaki in tranzit mimo. »To so stvari, ki kažejo, da trasa ni bila optimalno

še povezave ob avtocesti, želijo videti tudi finančno analizo variante v koridorju,« saj se pripravljavci DPN prav tako večkrat sklicujejo nanjo, a do danes še ni bila objavljena ali predstavljena zainteresirani javnosti.

Na ministrstvo za infrastrukturo smo poslali vprašanja, vezana na postopek priprave predloga DPN ter odziv in pozive civilne iniciative. Na odgovore še čakamo.

Čezmejno srečanje na Ukovški planini

JOŽE KOŠNJEK

Ukovška planina – Desetletje je že minilo, odkar so organizacije in društva iz zgornjega dela Gorenjske, avstrijske Koroške in Kanalske doline v Italiji začeli pripravljati čezmejno srečanja, ki niso bila namenjena le srečevanju prijateljev, ampak tudi spoznavanju manj znanih krajev, njihovih navad in zgodovine ter tudi kulinarike. Doslej so bila srečanja na Dobraču in na Bistriški planini nad Ziljsko dolino na Koroškem, v dolini Vrata v Sloveniji in lani na Karnici v Režiji, ki se je tudi pridružila srečevanju.

Letošnje, že 9. srečanje bo v soboto, 21. junija, na Ukovški planini nad Ukvam/Ugovizzo v Kanalski dolini. Planina leži na meji med Italijo in Avstrijo in je

bila nekdanje zelo živa, saj so se številne ukovške družine poleti z živino vred preselile na planino in si tam ustvarile začasne domove.

Tudi letos bo na srečanje s parkirišča Draubodenweg v Beljaku peljal poseben avtobus. Proti Ukvam bo odpeljal ob 7.30. Uro kasneje bodo udeleženci srečanja z avtobusom in osebnimi vozili krenili do nekdanje žage na planini. Ob pol desetih se bo začel pohod po planini, ob pol enih pa bo maša, ki jo bo daroval pater Jan Cvetek, doma iz Bohinja. Sledilo bo srečanje s pokušino dobrot iz treh dežel. Ob 16. uri je načrtovana vrnitev v Ukve. Cestnina do Ukovške planine je 5,50 evra. Informacije o srečanju dajeta Rudi na telefonski številki 00393 346 168 867 in Ana na številki 00393 281 779 197.

Oskrbovalci lahko tudi upokojeenci

V preteklem tednu sprejeta novela zakona o dolgotrajni oskrbi uvaja zgornjo mejo višine oskrbnine v domovih za starejše in možnost statusa oskrbovalec družinskega člana tudi za upokojeence.

MAŠA LIKOSAR

Ljubljana – Novela prinaša pomembne rešitve, ki po navedbah ministrstva za solidarno prihodnost v ospredje postavljajo dostopnost dolgotrajne oskrbe. Ena od novosti je kapica na višino stroškov nastanitve in prehrane za uporabnike domov za starejše. Ti stroški ne bodo smeli preseči zneska minimalne zadržane pokojnine za 40 let delovne dobe, ki je trenutno okoli 780 evrov. »V tej zakonodajni etapi nam je uspelo zagotoviti najnižje možne položnice za biva-

Novela širi nabor oseb, ki se v skladu z zakonom štejejo za družinske člane pri uveljavljanju pravic dolgotrajne oskrbe.

nje v domovih starejših in vodstvom domov ponudili možnost, da dvignejo plače zaposlenim,« je poudaril minister Simon Maljevac. Zagotovili so tudi proračunska sredstva za izplačevanje dodatkov v domovih starejših brez dodatnega

Novela uvaja možnost, da upokojeenci postanejo oskrbovalci družinskih članov. Fotografija je simbolična. / Foto: Nik Bertonec

finančnega bremena za vade in uporabnike.

Novela uvaja možnost, da upokojeenci postanejo oskrbovalci družinskih članov z zagotovljeno mesečno podporo, in sicer 1,2-kratnikom minimalne plače oziroma 1,8-kratnikom, če skrbijo za dva družinska člana, in obenem ohranitev 40-odstotnega dela zadržane pokojnine.

Otroci z invalidnostmi pa bodo lahko po 18. letu

starosti samodejno prešli v sistem oskrbovalca družinskega člana na podlagi mnenja centra za socialno delo in brez dodatne birokracije za družine. Za uporabnike storitev e-oskrbe novela predvideva prehod v javni sistem, kar bo omogočilo nadaljnje koriščenje brez prekinitve. Storitve e-oskrbe bodo v novem sistemu javno sofinancirane, na voljo pa bodo vsem upravičencem z odločbo ter osebam, starejšim od

80 let, ki ne potrebujejo drugih storitev.

Maljevac je še dodal, da dolgotrajna oskrba ni enkratni projekt, temveč živ sistem. »Na tej točki lahko z gotovostjo trdimo, da se sistem dolgotrajne oskrbe uspešno izvaja. Ob vzpostavitvi vstopnih točk, tekočem sistemu oskrbovalca družinskega člana in celotnem sklopu prihajajočih storitev imamo v jedru svojih naporov skrb za uporabnika.«

Darilo
izvrženemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MARIJA KOZAR** iz Srednje vasi v Bohinju.